

Uusi alku Toiskassa

Tummahiuksinen nuori nainen on kantanut matot ulos pakkaseen ja siivoaa vim malla punaista taloa. Tänään on torstai ja Perhekoti Toiskan siivospäivä. Idyllisessä pihapiirissä on kolme taloa, joista yhdessä asuu isäntäväki, eli perhecodin äiti Tiina Tuominen ja isä Keijo Viertoma perheineen. Pieni talo on Tiinan äidin koti, ja silloin tällöin mummolankin yläkerrassa majoituu Toiskassa vieraillevaa nuorta väkeä.

Toiskan pihapiirin välittämässä läheisyydessä sijaitsee pikkuinen talo nimeltä Willa Ilo, jossa on näytillä taitteija Anneli Heikkisen töitä.

Tuominen ja Viertoma ovat aviopari ja Koskenkorvalla sijaitseva Toiska on heidän yhteinen yrityksensä. Paikka on Tiinan kotitila. Oikeastaan kaikki, niin tytöt kuin toiskalaiset itsekin ovat yhtä ja samaa perhetä, vaikkei perhecodin vanhemmuus korvaakaan lasten omia, biologisia vanhempia.

–Ensimmäinen tytöille tuli meille vuonna 1992. Hän oli hevostytö, ja niinpä hankimme myös hevosen, kertoo Keijo.

Tällä hetkellä hevosi on 11, ja tilalle on noussut myös komea maneesi. Hevostet kulkevat laumassa tilan ympärille rakennetussa ”paratiisitarhassa” ja näytävät onnellisilta.

–Ne oikeasti ovat onnellisia, toiskalaiset vakuutavat. Jos hevosilla on Toiskassa paratiisitarha, Toiska on paratiisi myös ihmisasukkaille, niille tytöille, joita kuntien ja kaupunkien sosiaalityöntekijät lähettävät tänne perhehoitoon. Keijo ja Tiina laskevat, että noin 40 työtä on saanut elämälleen uuden alun Toiskassa. Paikkoja on yhtensä

Perhecodin tytöille on syntynyt lapsiakin jo niin monia, etevät toiskalaiset pysyvät enää laskussa mukana.

Perhekoti toiminta alkoi virallisesti 1990-luvun puolivälissä, ja paikkalukua kasvatettiin pikku hiljaa.

Molemmipuolista kasvamista

Tiinalla ja Keijoilla on johtensa kuusi lasta, yhstä nuorimmainen asuu vielä kotona. Omat lapset ja Toiskan nuoret ovat kasvaneet sulassa sovussa, ja kaikki he yhdessä ja erikseen ovat kasvaneet vanhempiensa. Oma poika Kalle Reinikka, 29, on koulutunut sosionomiksi ja neuropsykiatrian valmentajaksi ja jäänyt töihin Toiskaan.

–Kun ensimmäiset nuoret tulivat meille 90-luvun alussa, minulla ja heillä oli ikäeroa vain yhdeksän vuotta. Silloin sitä kuviteltiin vänsä kaikkein näistä asioista, Keijo vinkkaa.

–Jos haluat arjen, joka sujuu helposti, ei kannata perustaa perhekotiä. Täällä koetaan yllätyksiä joka päivä, mutta me emme pyöri pulmien ympärillä, vaan elämän ympärillä, hän jatkaa. Tiina huikkaa sivusta, että

”Pysyvyys merkitsee myös sitä, että meillä asuneet nuoret tietävät myös täältä lähdettyään, mistä meidät löytää. Lastensuojelussa voi siis syntyä myös pysyviä ihmissuhteita.

tuskin olisi hommaan ryhtyvä, jos joku lähtee Keijon ja Tiinan kanssa taidenäytelyyn tai kahvilaan ja joka päivä koko perhe, eli Tiina ja Keijo sekä perhecodin muut työntekijät kokoontuvat työtien kanssa yhteisen pöydän ääreen syömään ja kahvittelemaan.

Aina asiat eivät ole helppoja, sillä nuori on ennen perhekotiin tuloa käynyt läpi sellaisen myllryn, että ulkopuolisen on vaikea kuvitella siitä edes pientä osaa. Moni on tuotu Toiskaan rikkinaisenä ja väkipakolla, mutta pikku hiljaa, kun luotamus on herännyt, uusi perheen jäsen on tunnuttu pässeensä aidosti välittävien ihmisten keskele.

Normaalia perhearkea

Toiska tarjoaa tytöilleen turvallisen kodin, jossa eletään normaalia perheen arkea iloineen, surineen ja pysyvine ihmissuhteineen. Nuoret käyvät koulua ja osallistuvat askareisiin. Varsinkin hevosten hoidosta löytyy mieluisaa puuhaa jokaiselle.

Toiskan emäntä Tiina Tuominen ja isäntä Keijo Viertoma joutuvat jokat päivä tekemisiin uusien yllätysten kanssa, mutta kovin pienestä he eivät enää säikähdä.

Väillä joku lähtee Keijon ja Tiinan kanssa taidenäytelyyn tai kahvilaan ja joka päivä koko perhe, eli Tiina ja Keijo sekä perhecodin muut työntekijät kokoontuvat työtien kanssa yhteisen pöydän ääreen syömään ja kahvittelemaan.

Olen elänyt aina yrittäjäperheessä ja oppinut rakentamaan itse oman teollisuuteni. Olen varma siitä, oliko hyvä ratkaisu ajaa niin vaikeasti yrittäjienkäsitystä lastensuojeluun kuin sitä silloin lussa ajettiin. Olin toivonut, että yrittäjyys olisi säilynyt pienyrittäjillä eikä siirtynyt kansainvälisille si joitusyhtiöille, joilla on valta tuoto-odotukset ja joiden kauta lastensuojelun rahat

höködin pyörittäminen on elämäntapa ja elinkeino, eli yritys. Toiska on saanut tunnustusta paitsi perhekotiin, myös yrityksensä: viime vuonna toiskalaiset vastaanottivat Ilmajoen yrittäjäpalkinnon.

Keijoille ja Tiinalle perhecodin pyörittäminen on elämäntapa ja elinkeino, eli yritys. Toiska on saanut tunnustusta paitsi perhekotiin, myös yrityksensä: viime vuonna toiskalaiset vastaanottivat Ilmajoen yrittäjäpalkinnon.

Yhteiset ruoka- ja kahvihetket ovat päivän parhaimpia hetkiä. Saman pöydän ääreen kokoontuvat sekä henkilökuunta että Toiskan tytöt.

rullaavat veroparatisiinein, toteaa Keijo Viertoma.

Pysyviä ihmissuhteita

Toiska ja laitos eroavat toisistaan kuin yö ja päivä. Moni näistään nuorista on elänyt laitoksissa, joissa henkilö kunta vaihtuu eikä pysyviä ihmissuhteita pääse muo dostumaan.

Toiskan kantavana ajatuksena on alun alkaen ollut se, että nuorten ympärille rakennetaan jotakin pysyvää.

–Pysyvyys merkitsee myös sitä, että meillä asuneet nuoret tietävät myös täältä lähdettyään, mistä meidät löytää. Lastensuojelussa voi siis syntyä myös pysyviä ihmissuhteita.

Haastatteluhetkellä Toiskan talon sohvalle istuu 21-vuotias tyttö, joka on tullut käymään ”kotona”. Kaupunkilaisytytö sijoitettiin Toiskaan 15-vuotiaana, vaikkei tämä olisi millään halunnut jäädä maalle asumaan. Tiinan ja Keijon hoivissa, yhteistyössä omien vanhempiensa kanssa hän vartui aikuiseksi, kävi koulunsa ja

valmistui ammatin. Samanlaisia tarinoita on paljon, ja Toiskan talon ovi on aina auki kaikille täällä kasvaneille tytöille.

Rikasta elämää ilman rikkauksia

Yritystoiminnan realiteetit ovat läsnä myös Toiskassa, sillä noin seitsemälle henkilölle on maksettu palkat, eikä perhecodin ylläpitämisen ole ilmaista.

Silloin kun paikat ovat täynnä, markkinointityötä ei voi tehdä, ja joskus käy niin, että kun paikkoja vapautuu,

kunnilta ovatkin lastensuojelun määrärahat loppuneet, tai niistä on alettu säästää.

–Varsinkin loppuvuodesta voi tulla niitä tilanteita. Täähän mennessä ei onneksi ole yhtään tappiollista tilikautta tarvinnut tehdä, Keijo ja Tiina summaavat.

–Rakennamme tätä ympäristöä ja parannamme olosuhteita ja puiteita koko ajan, jota voisimme tehdä tätä työtä jatkossakin. Emme me mitään suuria rikkauksia tarvitse, sillä elämäni tässä on rikasta, kunhan vain voimme elää ilman taloushuolia. Jos pitää miettiä, millä lainat saadaan maksuun, silloin ei

paukkaa riittä tähän varsinaiseen päätyöhön. Keijo tarkoittaa perhecodin isänä ja äitinä olemista.

Eläimetkin kasvattavat

Kello on kaksi ja talon väki istuu kahvipöydän ääreen. Tytöt keskustelevat Tiinan kanssa tulevan viikonlopun suunnitelmista. Ratsastus senohjaaja Jennu Marttila on punaiset posket. Hän on korjannut hevosausta. Hevosilla on keskeinen rooli, ja niistä riittää juttua. Toisessa päässä pöytää nauraetaan päi

vän satumuksille, sille, kun opettaja oli tehnyt Vilmaan virheellisen merkinnän ja Keijo ehti saada harmaan hüksen.

–Kyllä minä vieläkin joku päivä kuohahdan, Keijo myöntää.

Tytöt tietävät, miten tiukoja tyyppejä Tiina ja Keijo ovat, kun asioita oikein ruvetaan selvittämään. Huumoria ei tältä kaksikolta kuitenkaan puutu. Työntekijöiksi Tiina ja Keijo ovat keiputaneet vain samanhenkisiä ja samantielisiä ammattilaisia.

Toiskan tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu he vostoiminnan kehittäminen

myös lastensuojelun avopalvelun suuntaan. Toiska tarjoaa myös ns. Centered Riding -opetusta, jossa vahvistetaan ratsastajan tietoa suusta omasta kehosta ja sen hallinnasta.

Hevosten ja muiden eläinten on havaittu kasvattavan ja sosiaalistavan nuoria niin tehokkaasti, että usko hevostoiminnan kehittämiseen on vahvistunut. Perhekotiä he aikovat ylläpitää vielä pitkään.

–Miitinkäs me tästä lähtisimme, tämähän on meidän kaikkien koti.

PIRJO LATVA-MANTILA

Toiskan hevoset viihtyvät tilan ympärille rakennetussa paratiisitarhassaan.